

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kirkkolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Kirkkolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kirkolliskokouksen hyväksymässä kirkkolakiehdotuksessa havaitusta asiasisältöön vaikuttamattomasta lainsäädäntötekniisestä virheestä pyydettyä lausunnon antaisi kirkolliskokouksen sijasta kirkkohallitus. Tämä nopeuttaisi ja helpottaisi kirkkolakiehdotuksen valmistelua opetusministeriössä ja käsittelyä eduskunnassa.

Kirkkolakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan virkaan otettava henkilö tai viranhaltija voitaisiin velvoittaa esittämään huumausainetestiä koskeva todistus yksityisyyden suojasta työelämässä annetussa laissa tarkoitetuissa tapauksissa.

Ottaen huomioon eläkkeen kertymistä koskeviin säännöksiin vuoden 2005 alusta voimaan tulleet muutokset sekä muiden jul-

kisyhteisöjen viranhaltijoiden eroamisien korottamisen, viranhaltijan eroamisikä ehdotetaan korotettavaksi myös kirkkolaisissa 68 vuoteen.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kirkollisia vaaleja koskevia kirkkolain säännöksiä. Kirkkolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että papinvaalin nimi muutetaan kirkkoherranvaaliksi. Lisäksi ehdotetaan tarkistettavaksi kirkkoherranvaalin vaaliluettelon uudelleen laatimisajankohtaa lähemmäksi vaalia, jos se on lykkäätynyt oikaisuvaatimuksen ja valituksen johdosta. Seurakuntavaalien osalta ehdotetaan uusia säännöksiä, jotka mahdollistavat seurakunnan jakamisen äänestysalueisiin.

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan ensi tilassa.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	3
1. Johdanto	3
2. Nykytila.....	3
2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
Kirkkolakiesityksessä olevien teknisten virheiden korjaaminen.....	3
Terveystilaa koskevat tarkastukset ja selvitykset	3
Eroaminen virasta.....	3
Seurakunnan vaalilautakunta	4
Papinvaali ja äänioikeus siinä.....	4
Hiippakuntavaltuusto.....	4
2.2. Nykytilan arviointi.....	5
Kirkkolakiesityksessä olevien teknisten virheiden korjaaminen.....	5
Kirkkollisia vaaleja koskevat säännökset	5
3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	5
Kirkkolakiesityksessä olevien teknisten virheiden korjaaminen.....	5
Terveystilaa koskevat tarkastukset ja selvitykset	6
Eroaminen virasta.....	6
Seurakunnan vaalilautakunta	6
Papinvaalin muuttaminen kirkkoherranvaaliksi.....	6
Vaaliluettelon uudelleen laatiminen kirkkoherranvaalin yhteydessä.....	6
Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenten äänioikeus piispanvaalissa.....	7
Kirkolliset kunniamerkit.....	7
4. Esityksen vaikutukset	7
5. Asian valmistelu	7
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	8
1. Lakiehdotuksen perustelut.....	8
2 luku. Kirkkolaki ja muut kirkkoa koskevat säädökset	8
5 luku. Pappisvirka.....	8
6 luku. Viranhaltijat ja työntekijät	8
8 luku. Kirkkoherranvaali ja seurakuntavaalit	9
17 a luku. Yleisiä säännöksiä	9
18 luku. Piispa	10
19 luku. Tuomiokapituli.....	10
24 luku. Alistaminen ja muutoksenhaku	10
25 luku. Erinäisiä säännöksiä	10
2. Voimaantulo	11
LAKIEHDOTUS.....	12
kirkkolain muuttamisesta	12
LIITE	17
RINNAKKAISTEKSTIT	17
kirkkolain muuttamisesta	17

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Tähän esitykseen on koottu kirkollisia vaa- leja koskevien säännösten muutosesityksiä. Osassa näistä esityksissä on kyse kirkkojär- jestyksen ja kirkon vaalijärjestyksen olemas- sa olevien säännösten nostamisesta nykyisen perustuslain vaatimusten edellyttämällä ta- valla lain tasolle.

Lisäksi tähän esitykseen on sisällytetty kirkkolakiesityksessä olevien teknisten vir- heiden korjaamista, työnhakijalta ja työnteki- jältä vaadittavaa huumausainetestiä koskevaa todistusta, virasta eroamisikää sekä kirkollis- ia kunniamerkkejä koskevia muutosesityk- siä.

2. Nykytila

2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Kirkkolakiesityksessä olevien teknisten vir- heiden korjaaminen

Kirkkolain (1054/1993) 2 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan kirkolla on yksinoikeus ehdottaa kirkkolakiin kaikkea, mikä koskee ainoastaan kirkon omia asioita, sekä kirkko- lain muuttamista ja kumoamista. Opetusmi- nisteriö valmistelee kirkolliskokouksen ehdo- tuksen perusteella hallituksen esityksen. Jos opetusministeriössä tai lainsäädäntöprosessin myöhemmässä vaiheessa eduskunnassa ha- vaitaan lakiehdotuksessa oleva lainsäädäntö- tekninen virhe, ei sitä voida korjata ilman kirkolliskokouksen lausuntoa.

Käytännössä lainsäädäntötekninen korja- usmenettely toteutetaan siten, että opetusmi- nisteriö lähettää lainvalmistelun yhteydessä havaituista virheistä lausuntopyynnön kirk- kohallitukseen. Näistä valmistellaan kirkko- hallituksen täysistuntoa varten kirkolliskoko- ukselle tehtävä esitys, jossa kuvataan virhe ja tehdään korjausehdotus. Riippuu lainvalmis- telun etenemisestä, ehditäänkö lausunto pyy- tää seuraavalle istuntokaudelle kokoontuvalta

kirkolliskokoukselta vai lykkäänäntyykö lau- sunto vuoden päähän päätöksestä.

Terveystilaa koskevat tarkastukset ja selvi- tykset

Yksityisyyden suojasta työelämässä an- netun lain (759/2004) mukaan työnantaja voi velvoittaa työnhakijan ja työntekijän esittä- mään huumausainetestiä koskevan todistuk- sen laissa mainittujen edellytysten täytyessä. Lain työntekijää koskevia säännöksiä sovel- letaan myös virkamieheen, virkasuhteessa olevaan ja näihin verrattavassa julkisoikeu- dellisessa palvelussuhteessa olevaan. Lain säätämisen yhteydessä muutettiin valtion vir- kamieslakia (750/1994) ja kunnallisesta vi- ranhaltijasta annettua lakia (304/2003) siten, että virkaan otettava henkilö voidaan velvoit- ta esittämään huumausainetestiä koskeva todistus yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain 7 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa virkaan nimittämisen edellytyksenä. Lakeihin lisättiin myös säännökset, joiden mukaan oi- keudesta velvoittaa viranhaltija esittämään huumausainetestiä koskeva todistus on voi- massa, mitä yksityisyyden suojasta työelä- mässä annetussa laissa säädetään (laki val- tion virkamieslain 8 b ja 19 §:n muuttamisesta 763/2004 ja laki kunnallisesta viranhalti- jasta annetun lain 7 ja 19 §:n muuttamisesta 764/2004).

Eroaminen virasta

Kirkkolain 6 luvun 8 §:n mukaan viranhal- tijan yleinen eroamisikä on 67 vuotta. Ny- kyinen eroamisikä säädettiin kirkkolain tul- lessa voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994. Aiemmin eroamisikä oli mm. papeilla ja kanttoreilla 70 vuotta. Muun henkilöstön eroamisikä oli virka- ja palkkasäännön perus- teella 65 vuotta tai jos eläkeikä oli tätä alem- pi, eroamisikä oli eläkeikä lisätynä kahdella vuodella.

Kirkkolain voimaan tullessa 70 vuoden eroamisiän säilyttivät kirkkolain 26 luvun

4 §:n voimaantulosäännöksen perusteella ennen lain voimaantuloa virkaansa nimitetyt tai valitut piispat, kirkkoneuvokset sekä papin- ja kanttorinviran haltijat. Muilla eroamisikä nousi 67 vuoteen.

Valtion eläkelakia (280/1966) on vuonna 2004 (679/2004) muutettu siten, että valtion virkamiehet voivat jäädä eläkkeelle joustavasti oman valintansa mukaan 63—68 vuoden iässä. Varhennetulle vanhuuseläkkeelle voi jäädä jo 62 vuoden iässä. Myöhäisempien ikävuosien korkeampien karttumaprosenttien vuoksi eläkkeelle siirtymisen myöhentäminen parantaa eläketurvaa. Muutos koskee evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (298/1966) 1 §:n nojalla myös tämän lain piirissä kirkon palveluksessa olevia henkilöitä. Kyseinen lainmuutos on tullut voimaan vuoden 2005 alusta ja se vastaa työmarkkinoilla samaan aikaan yleisesti voimaantullutta eläkejärjestelmän muutosta. Eläkejärjestelmän muutoksen yhteydessä valtion virkamieslaisissa ja kunnallista viranhaltijaa koskevassa laissa on korotettu eroamisikä 67 vuodesta 68 vuoteen.

Seurakunnan vaalilautakunta

Seurakunnan aluetta ei jaeta kirkkolain voimassa olevien säännösten nojalla äänestysalueisiin, vaan seurakunta muodostaa yhden yhtenäisen äänestysalueen. Tämä johtuu siitä, että kirkon jäsenrekisteri ei riittävästi tue äänestysaluejakoa erityisesti osoitetietojen osalta. Etenkin suurimmissa kaupungeissa, joissa voi olla lukuisiakin seurakuntia, kunnalliset ja valtiolliset äänestysalueet eivät ole yhdenmukaisia seurakuntarajoihin nähden, joiden sisälle äänestysalueet olisi muodostettava. Joissain tapauksissa voitaneen tosin käyttää yleisten vaalien äänestysalueita. Äänestysaluejakojen puute on ratkaistu seurakuntavaalissa siten, että äänestämistä varten järjestetään eri aikoina eri äänestyspaikkoja, jolloin äänestäminen helpottuu. Papinvaali voidaan myös toimittaa eri kirkoissa peräkkäisinä ajankohtina. Tällöin on käytössä vain yksi vaaliluettelo ja sama vaalilautakunta siirtyy paikasta toiseen. Vaalilautakunta ei voi jakautua jaostoihin. Seurakuntavaalit ja papinvaali voivat olla ja usein ovatkin kaksipäiväisiä, minkä lisäksi äänestäjillä on seurakuntavaaleissa ollut ennakoäänestysmahdol-

lisuus joko kirkkoherranvirastossa tai kotona. Merkittävänä esteenä äänestysaluejaolle on siitä aiheutuvat tietohallintojärjestelmien laatisvaikeudet ja kustannukset.

Papinvaali ja äänioikeus siinä

Seurakunnan kirkkoherra valitaan papinvaali -nimisessä vaalitoimituksessa, jossa äänioikeus on seurakunnan jäsenellä, joka on täyttänyt 18 vuotta viimeistään viranhakuajan päättymispäivänä. Vaalin nimi periytyy siitä, että ennen vuotta 1996 samanlaisessa vaalissa valittiin kirkkoherran lisäksi myös kappalainen. Kappalaisen vaali siirrettiin kirkkovaltuuston suoritettavaksi, joten vain kirkkoherra jäi seurakuntalaisten yleisellä vaalilla valittavaksi.

Kirkkoherran vaali tapahtuu siten, että tuomiokapituli asettaa virkaa hakeneista ehdolle kolme ansioituneinta, joiden kesken vaali käydään. Muut hakijat jäävät tämän perusteella valintamahdollisuuden ulkopuolelle paitsi jolleivät seurakuntalaiset pyydä muista vaalikelpoisista hakijoista ylimääräistä ehdokasta, joita voi olla useitakin.

Vaalisijoista on kova kilpailu, mikä johtaa usein oikaisuvaatimuksen tekemiseen vaaliehtotuksesta, valituksen tekemiseen hallinto-oikeuteen ja jatkovalituksen tekemiseen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Aikaa tähän prosessiin kuluu usein yli kaksi vuotta. Äänioikeutettujen piiri pysyy kuitenkin samana. Siten suuressa seurakunnassa, jossa muuttovilkkaus on huomattava, jopa tuhansia seurakuntalaisia on vaalia lopulta toimitettaessa vailla äänioikeutta, kun se taas voi olla yhtä suurella joukolla seurakunnasta jo pois muutaneilla muiden seurakuntien jäsenillä.

Hiippakuntavaltuusto

Piispanvaalissa äänioikeutettuja ovat hiippakunnan papit ja lehtorit sekä yhtä monta kirkkovaltuustojen ja seurakuntaneuvostojen valitsemaa maallikkoa. Äänioikeutettuja on yhteensä satoja. Hiippakuntiin on perustettu vuoden 2004 alusta uusi hallintoelin, hiippakuntavaltuusto, joka käyttää hiippakunnan ylintä päätösvaltaa. Se on kaikissa hiippakunnissa samansuuruinen ja siinä on jäseninä 14 maallikkoa ja 7 pappia. Hiippakuntavaltuuston pappisjäsenillä on asemansa perus-

teella äänioikeus piispanvaalissa, mutta maallikkojäsenillä ei, mikä on koettu epäkohdaksi.

2.2. Nykytilan arviointi

Kirkkolakiesityksessä olevien teknisten virheiden korjaaminen

Kirkkolain 2 luvun 2 §:n 2 momentissa olevaa säännöstä kirkkolakiesitysten teknisten virheiden korjaamisesta on jouduttu soveltamaan jo joitakin kertoja kirkkolakiehdotuksessa ilmenneiden sinänsä vähäisten lainsäädäntötekniisten puutteiden oikaisemiseksi. Kaikkiaan korjaustarve on kohdistunut yli kahteenkymmeneen pykälään. Opetusministeriö on noudattanut varovaista ja tiukkaa linjaa kirkkolain säätämisen ollessa kysymyksessä ja sisällyttänyt lausuntopyyntöönsä myös selvät kirjoitusvirheet. Vaikka kirkon oman lainvalmistelun tasoa pyritään eri tavoin parantamaan, on silti odotettavissa, että vastaavanlaisia virheitä syntyy myös tulevaisuudessa.

Monet kirkkolain muutosehdotukset riippuvat yleisestä lainsäädännöstä. Tällöin kirkkolain muuttamiselle jäävä aika voi olla hyvin lyhyt ja voi aiheuttaa suuria ongelmia. Kirkkolain muutosten olisi usein tultava voimaan kalenterivuoden alussa, jotta kirkkolainsäädäntö olisi yhdenmukainen samaan aikaan voimaan tulevan yleisen lainsäädännön kanssa. Tällaisia kiireellisiä lainsäädäntöhankkeita ovat viime aikoina olleet esimerkiksi julkisuuslain, hallintolain, yhteisvaluuttaan siirtymisen ja verolakien edellyttämät muutokset kirkkolakiin. Tällaisissa tilanteissa kirkolliskokouksen marraskuun istunnosta annettava lausunto saattaa tulla liian myöhään, jotta eduskunta ehtisi käsitellä kirkkolain muutoksen ajoissa. Jos lainsäädäntövirhe havaittaisiin vasta kirkolliskokouksen istuntokauden jälkeen, ei virhettä voitaisi oikaista lainkaan ennen kirkolliskokouksen seuraavaa istuntokautta puolen vuoden kuluttua. Tällöin kirkkolaki jäisi ristiriitaan yleisen lain kanssa.

Aikapulan takia opetusministeriö on saattanut joutua antamaan hallituksen esityksen virheellisenä korjauslausuntoa odotettaessa. Lausunnon jälkeen esitystä on korjattu eduskunnan hallintovaliokunnassa. Tällaisia tilan-

teita olisi pyrittävä välttämään nopeuttamalla ja yksinkertaistamalla lausunnonantomenetelyä. Myös valtioneuvoston oikeuskansleri on kiinnittänyt tähän huomiota.

Kirkollisia vaaleja koskevat säännökset

Voimassa olevan kirkkolain säätämisen yhteydessä osa vanhan kirkkolain (635/1964) säännöksistä ja muista normeista sijoitettiin kirkkojärjestykseen ja kirkon vaalijärjestykseen silloisten lainsäädäntöperiaatteiden mukaisesti. Nykyisen perustuslain edellyttämän säädöstasovaatimuksen johdosta kirkollisia vaalilautakuntia koskevat perussäännökset sekä niiden päätöksistä valittamista koskevat säännökset eivät enää ole asianmukaisella säädöstasolla, vaan ne olisi nostettava lain tasolle.

Seurakunnan kirkkoherran vaalin nimi pappivaali ei nykyisin enää vastaa seurakuntalaisten kannalta selkeydeltään tälle vaalille asetettavia vaatimuksia, vaan yleisesti puhutaan kirkkoherranvaalista. Voimassa oleva säännös kirkkoherranvaalin vaaliluettelon laatimisen ajankohdasta on erityisesti yleistyneiden oikaisuvaatimusten ja valitusten johdosta, mutta yleisemminkin vaalimenettelyn pituuden vuoksi jäänyt ajastaan jälkeen ja jättää monissa tapauksissa suuren joukon seurakuntalaisia vaille äänestysmahdollisuutta uutta kirkkoherraa valittaessa.

Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenien äänioikeuden puuttuminen piispanvaalissa on osoittautunut epäkohdaksi, koska valtuuston pappisjäsenillä on äänioikeus.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Kirkkolakiesityksessä olevien teknisten virheiden korjaaminen

Kirkkolakiehdotukseen sisältyvän teknisen virheen korjaamiseen liittyvää lausuntomenetelyä voitaisiin nopeuttaa siten, että lausunnon antaisi kirkolliskokouksen puolesta sen toimitusvaliokunta tai kirkkohallitus. Kun lainsäädäntöesitykset ovat käytännössä pääsääntöisesti kirkkohallituksen, kun kirkkohallitus seuraa lainvalmistelun etenemistä ja kun kirkkohallituksen täysistunto edustaa kirkkoa edunvalvontatehtävissä, voidaan teh-

tävän uskomista kirkkohallitukselle pitää luontevampana kuin tehtävän antamista kirkolliskokouksen toimitusvaliokunnalle. Tällöin kirkkohallituksen täysistunto antaisi lausunnon. Täten lainsäädäntöprosessi saataisiin joustavammaksi sekä nopeammaksi. Lisäksi kirkkolainsäädännön laatu parantuisi koska tekniset virheet olisi helpompi korjata, eikä niitä aikataulusyistä tarvitsisi jättää lainsäädäntöön.

Terveystilaa koskevat tarkastukset ja selvitykset

Yksityisyyden suojasta työelämässä annettussa laissa on määritelty tarkasti edellytykset, joiden täytyessä työnantajalla on oikeus vaatia huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämistä. Edellytysten täytyessä todistuksen pyytäminen on työnantajan harkinnassa. Edellytykset koskevat sekä työtehtäviä koskevia vaatimuksia että niitä ei-toivottuja vaikutuksia, joita todennäköisesti voisi syntyä tehtävien hoitamisesta huumausaineiden vaikutuksen alaisena. Suojeltavina intresseinä laissa mainitaan henki ja terveys, työ- ja liikenneturvallisuus, valtion turvallisuus, tietojen suoja ja tietoturvallisuus, yksityisyyden suoja ja oikeusturva, ympäristö, työnantajan liike- ja ammattisalaisuudet sekä muut omaisuusarvot.

Laki yksityisyyden suojasta työelämässä koskee myös evankelis-luterilaisen kirkon työnantajia, viranhaltijoita ja työsopimussuhteisia työntekijöitä sekä työn- ja viranhakijoita. Kirkon viranhaltijoiden osalta on tarpeen muun julkisen sektorin tapaan säätää siitä, milloin virkaan otettava henkilö voitaisiin velvoittaa esittämään huumausainetestiä koskeva todistus virkaan nimittämisen edellytyksenä ja milloin olisi oikeus velvoittaa viranhaltija esittämään vastaava todistus.

Eroaminen virasta

Kirkkolain muutoksella sovitettaisiin yhteen eroamisikä eläkejärjestelmässä tapahtuviin muutoksiin sekä yhdenmukaistetaan kirkon viranhaltijoiden eroamisikä 68 vuoteen muun julkisen sektorin kanssa.

Viranhaltijoiden eroamisikä korottaminen 67 vuodesta 68 vuoteen vastaamaan uuden eläkejärjestelmän mukaista joustavaa eläk-

keellesiirtymisiä yläikärajaa mahdollistaa viranhaltijoiden olemisen työelämässä tähän ikään saakka.

Seurakunnan vaalilautakunta

Kirkon vaalijärjestystä on muutettu siten, että seurakunta toimii useana äänestysalueena, jos kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto niin päättää. Äänestysalueita varten ei tulisi perustaa omia vaalilautakuntia, vaan tarkoituksenmukaisempaa olisi, että nykyistä suurempi vaalilautakunta voisi jakautua jaostoihin. Jaostot hoitaisivat osaltaan vain äänestämiseen liittyvät käytännön vaalitoimet äänestysalueilla, mutta kokoontuisivat muuten täysilukuisena vaalilautakuntana hoitamaan varsinaiset hallinnolliset tehtävät ja päätökset. Voimassa olevien säädösten perusteiden mukaan itse vaalilautakunnan perussäännös organisaationormina tulisi nostaa kirkon vaalijärjestyksestä kirkkolain tasolle. Samalla olisi säädettävä vaalilautakunnan mahdollisesta jakautumisesta jaostoihin ja niiden perustehtävästä.

Papinvaalin muuttaminen kirkkoherranvaaliksi

Papinvaalilla, joka on yleinen vaali, valittiin ennen sekä kirkkoherra että kappalainen. Kirkkolain muutoksella 22.12.1995/1691 kappalaisen valinta siirrettiin kirkkovaltuustolle tai seurakuntaneuvostolle ja papinvaali jäi siten koskemaan yksinomaan kirkkoherran valintaa. Käsitteenä papinvaali ei muutoksen jälkeen enää vastaa vaalin sisältöä ja tämän vuoksi käytännössä puhutaan yleisesti kirkkoherranvaalista. Kun tämä vaali nykyisin koskee vain kirkkoherraa, olisi luontevampaa ja selvempää myös säädösten omaksua käsite kirkkoherranvaali.

Vaaliluettelon uudelleen laatiminen kirkkoherranvaalin yhteydessä

Kirkkoherranvaalin vaaliluettelon uudelleen laatiminen valituksen johdosta ja samalla äänioikeuden uudelleen määrittely ehdotetaan järjestettäväksi siten, että ehdollepanon saatua lainvoiman tuomiokapituli määrää vaalin alkamisajankohdan. Vaaliluettelo laadittaisiin sitten siten, että siihen otetaan kaik-

ki 70 päivää ennen ensimmäistä vaalipäivää läsnä oleviksi merkityt seurakunnan jäsenet, jotka täyttävät 18 vuotta viimeistään ensimmäisenä vaalipäivänä.

Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenten äänioikeus piispanvaalissa

Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenille ehdotetaan äänioikeutta piispanvaalissa. Piispanvaalissa olisi edelleen yhtä monta pappis- ja maallikkoäänestäjää. Ehdotus vähentäisi seurakunnista suoraan valittavien maallikkovalitsijoiden määrää, jotta papiston ja maallikoiden tasapaino säilyisi entisellään. Muutoksen tosiasiallinen merkitys olisi vähäinen, sillä valitsijakunnan suuruus on yhteensä useita satoja.

Kirkolliset kunniamerkit

Esityksessä ehdotetaan perustettavaksi Pyhän Henrikin ristin ja Mikael Agricolan ristin kunniamerkit. Kirkkohallitus hyväksyisi niiden säännöt. Tämän lisäksi kirkolla voisi olla myös muita kunniamerkkejä ja ansiomerkkejä kirkkohallituksen päätöksen perusteella. Pyhän Henrikin ristin ja Mikael Agricolan ristin kunniamerkit myöntäisi arkkipiispan niiden myöntämistä valmistelevan toimikunnan esityksestä. Muut kunniamerkit ja ansiomerkkit myöntäisi kirkkohallitus.

4. Esityksen vaikutukset

Esityksen vaikutuksena hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenet saatettaisiin piispanvaalissa samaan asemaan kuin valtuuston pappisjäsenet. Ehdotuksella olisi kirkkoheranvaalin uuden vaaliluettelon laatimisesta aiheutuvia vähäisiä kustannusvaikutuksia.

Lisättäessä huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisvelvollisuutta koskeva säännös kirkkolakiin saatetaan kirkon viranhaltijoiden asema vastaavaksi muiden julkisyhteisöjen viranhaltijoiden kanssa.

Kirkkolain muutosesityksellä sovitetaan yhteen eroamisikä eläkejärjestelmässä tapahtuviin muutoksiin sekä yhdenmukaistetaan kirkon viranhaltijoiden eroamisikä 68 vuoteen muun julkisen sektorin kanssa. Viranhaltijoiden eroamisikä korottaminen 67 vuodesta 68 vuoteen vastaamaan uuden eläkejärjestelmän mukaista joustavaa eläkkeellesiirtymisiä yläikärajaa mahdollistaa viranhaltijoiden olemisen työelämässä tähän ikään saakka.

5. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu kirkkohallituksessa. Kirkollisen alan työmarkkinajärjestöjä on kuultu kirkkolain 6 luvun 4 ja 8 §:ää koskevien muutosesitysten johdosta ja ne ovat puoltaneet esitystä. Kirkolliskokouksessa asia on valmisteltu lakivaliokunnassa. Esitys on viimeistelty opetusministeriössä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

2 luku. **Kirkkolaki ja muut kirkkoa koskevat säädökset**

2 §. Kirkkolain säätäminen. Lausunnot ja esitykset. Pykälän toista momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Kirkolliskokouksen tekemää kirkkolakiehdotusta tutkittaessa voitaisiin oikaista ehdotuksessa oleva sellainen lainsäädäntötekniinen virhe, joka ei vaikuta kirkkolakiehdotuksen sisältöön. Virheestä ja sen korjaamisesta tulisi pyytää lausunto Kirkkohallitukselta ja virheen voisi oikaista vasta Kirkkohallituksen asiasta antaman lausunnon jälkeen.

Kysymys olisi aina asiasisältöön vaikuttamattomasta lainsäädäntöteknisestä virheestä. Tällainen lainsäädäntötekniinen virhe voi olla esimerkiksi kirjoitusvirhe tai muu tekninen virhe. Jos korjaustoimi vaikuttaisi asiasisältöön, kysymyksessä ei enää olisi tässä momentissa tarkoitettu virhe. Asiasisältöön vaikuttavaa korjausta ei voida lainkaan tehdä tässä menettelyssä, vaan se edellyttää kirkolliskokouksen määränemmistöllä tehtävää uutta päätöstä.

5 luku. **Pappisvirka**

4 §. Vaalikelpoisuuden tai äänioikeuden menettäminen. Kirkkolain 5 luvun 4 §:ään ehdotetaan tehtäväksi hiippakuntavaltuuston perustamisesta hiippakuntakokouksen tilalle johtuva tarkistus.

5 §. Kuuluminen hiippakuntaan ja rovastikuntaan sekä äänioikeus. Kirkkolain 5 luvun 5 §:n 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi hiippakuntavaltuuston perustamisesta hiippakuntakokouksen tilalle johtuva tarkistus.

6 luku. **Viranhaltijat ja työntekijät**

4 §. Terveystilaa koskevat tarkastukset ja selvitykset. Kirkkolain 6 luvun 4 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan virkaan otettava henkilö voitaisiin

velvoittaa esittämään huumausainetestiä koskeva todistus yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain 7 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa virkaan nimittämisen edellytyksenä. Oikeudesta velvoittaa viranhaltija esittämään huumausainetestiä koskeva todistus olisi voimassa, mitä yksityisyyden suojasta työelämässä annetussa laissa säädetään.

Uuden 2 momentin johdosta ehdotetaan myös pykälän otsikko muutettavaksi muotoon *Terveystilaa koskevat tarkastukset ja selvitykset*.

Kirkkolain uusi säännös koskisi evankelis-luterilaisen kirkon virkaan otettavia ja viranhaltijoita. Työnantajan oikeus vaatia todistuksen esittämistä määräytyisi yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain asettamien edellytysten mukaisesti. Edellytysten täytyessä työnantaja harkitsisi, asettaako se todistuksen esittämisen virkaan nimittämisen edellytykseksi. Viran täyttötilanteessa todistusta voitaisiin pyytää vain virkaan valitulta. Käytännössä tämä merkitsisi sitä, että virkaan ottamispäätös tehtäisiin ehdollisena siihen saakka, kunnes virkaan valittu on toimitanut todistuksen.

8 §. Eroaminen virasta. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavan siten, että viranhaltijan eroamisikä on 68 vuotta.

Voimassa olevan kirkkolain 6 luvun 8 §:n 1 momentin mukaan virkasäännössä voidaan määrätä, että virassa, jonka laatu sitä vaatii, eroamisikä on yleistä eroamisikää alempi. Tämä säännös on kuitenkin ristiriidassa perustuslain kanssa eikä sitä voida soveltaa. Tämän vuoksi muutettavaksi ehdotettuun 6 luvun 8 §:n 1 momenttiin ei ehdoteta otettavaksi vastaavaa säännöstä.

Kirkkolain 26 luvun 4 §:n mukaan piispa, kirkkoneuvos sekä papin- tai kanttorinviranhaltija, joka on tullut nimitetyksi virkaansa ennen nykyisen kirkkolain voimaantuloa, säilyttää edelleen kumotun kirkkolain mukaisen eroamisikänsä. Ehdotettu kirkkolain muutos ei muuta näihin viranhaltijoihin sovellettavaa vanhan kirkkolain 70 vuoden eroamisikää. Tästä on ehdotetaan otettavaksi säännös esityksen voimaantulosäännökseen.

8 luku. **Kirkkoherranvaali ja seurakuntavaalit**

Luvun otsikossa käsite papinvaali ehdotetaan muutettavaksi kirkkoherranvaaliksi.

1 §. Kirkkoherranvaali. Pykälän otsikkoon ja 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi papinvaalin muuttamisesta kirkkoherranvaaliksi aiheutuvat tarkistukset. Momentista ehdotetaan poistettavaksi kappalaisenvaalia koskeva säännös, koska kappalaista ei valita yleisillä vaaleilla, vaan hallinnollisella päätöksellä kirkkovaltuustossa tai seurakuntaneuvostossa.

3 §. Äänioikeus. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että kaikilla viimeistään ensimmäisenä vaalipäivänä 18 vuotta täyttäneillä olisi äänioikeus myös kirkkoherranvaalissa kuten nyt seurakuntavaaleissa. Äänioikeuden kytkeminen viranhakuajan päättämiseen lakkaisi. Äänioikeus olisi siten yhtäläinen näissä molemmissa vaaleissa. Tuomiokapituli määräisi kirkkoherranvaalissa vaalipäivän vasta ehdollepanon saatua lainvoiman.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan yhdistettäväksi nykyiset 2 ja 3 momentit, jossa säädetään äänioikeuden käyttämisestä. Varsinaisissa seurakuntavaaleissa äänioikeutta käytettäisiin siinä seurakunnassa, jossa äänioikeutettu on ollut kirjoilla vaalivuoden elokuun 15 päivänä. Määräpäivää aikaistettaisiin kahdella viikolla vaalien valmisteluaikataulun yleisen väljentämisen johdosta. Valituksen vuoksi uudelleen toimitettavissa seurakuntavaaleissa sekä myös saman luvun 5 §:ssä tarkoitetuissa poikkeuksellisissa seurakuntavaaleissa äänioikeutetun pitää olla seurakunnassa kirjoilla viimeistään 70 päivää ennen ensimmäistä vaalipäivää. Sama koskee kirkkoherranvaalia sekä normaalissa vaalissa että valituksen johdosta uudelleen toimitettavassa vaalissa.

Ehdotettu 3 momentti vastaa voimassa olevan pykälän 4 momenttia.

5 §. Poikkeukselliset seurakuntavaalit. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi sellaisenaan kirkon vaalijärjestyksen 2 luvun 63 §:n 2 momentti, jossa säädetään kirkkohallituksen valtuuksista antaa seurakuntavaaleja koskevia poikkeusmääräyksiä seurakuntajaotuksen tai seurakuntayhtymää koskevien muutosten yhteydessä. Tällainen valtuutus

edellyttää nykyisten säädöstasoperiaatteiden mukaisesti lain tasoa. Momentin 3 kohtaan on lisätty säännös sellaisen tilanteen varalta, että nimisarjassa oleva henkilö on menettänyt vaalikelpoisuutensa. Vaalikelpoisuuden menetys on mahdollista muun muassa tilanteissa, joissa yli kuntarajojen tapahtuvissa seurakuntajaon muutoksissa seurakunnan luottamushenkilö on liittyvän seurakunnan viranhaltija. Seurakuntahallinnossa seurakunnan viranhaltija tai työntekijä ei nimittäin ole vaalikelpoinen seurakuntavaaleilla valittaviin hallintoelimiin eli kirkkovaltuustoon, yhteiseen kirkkovaltuustoon eikä seurakuntaneuvostoon.

6 §. Vaalilautakunta ja keskusvaalitoimikunta. Pykälään ehdotetaan uutta 1 ja 2 momenttia, jossa olisivat säännökset seurakunnan vaalilautakunnasta. Siitä säädetään tällä hetkellä ainoastaan kirkon vaalijärjestyksessä. Pykälän 2 momentissa olisi uutena asiana säännös vaalilautakunnan jakautumisesta jaostoihin, jos seurakunta on päättänyt jakaa seurakunnan äänestysalueisiin. Vaalilautakunnan tulisi tällöin olla niin suuri, että se voisi jakautua toimintakykyisiksi jaostoiksi hoitamaan vaalilautakunnan tehtävät äänestysalueilla äänestettäessä. Jaosto voisi olla kolmejäseninen. Oman vaalilautakunnan valitseminen jokaiseen äänestysalueeseen olisi liian raskas toimenpide ja se edellyttäisi lisäksi keskusvaalilautakuntaa. Ehdotuksen mukaan vaalilautakunta voisi hoitaa koko seurakuntaa koskevat vaalitehtävät itse.

Pykälän otsikoksi ehdotetaan *vaalilautakunta ja keskusvaalilautakunta*, joka vastaisi paremmin pykälän ehdotettua uutta sisältöä.

Ehdotettu 3 momentti vastaa voimassa olevaa pykälää.

17 a luku. **Yleisiä säännöksiä**

2 §. Toimielimet ja luottamushenkilöt. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jossa olisi säännös hiippakunnan vaalilautakunnasta. Siitä säädetään tällä hetkellä ainoastaan kirkon vaalijärjestyksessä. Ahvenanmaan seurakunnista valittavan kirkolliskokouksen maallikkoedustajan ja hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenen vaalia varten tuomiokapituli asettaa maallikoista koostuvan vaalilautakunnan. Sen kooksi ehdotetaan

nyt entisen viiden sijasta kolmea jäsentä, mikä on riittävä määrä.

18 luku. Piispa

3 §. Vaalin ajankohta, äänioikeus ja ehdokasasettelu. Pykälän 2 momentin 5 kohtaa ehdotetaan täydennettäväksi yleisperusteluissa mainituilla perusteilla siten, että myös hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenillä olisi äänioikeus piispanvaalissa.

19 luku. Tuomiokapituli

4 §. Päätösvaltaisuus. Pykälän 2 momentin 1 kohdassa käsite papinvaali ehdotetaan muutettavaksi kirkkoherranvaaliksi,

8 §. Kirkollisten arvonimien myöntäminen. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, vastaava säännös otettaisiin 25 luvun uuden 16 §:n 3 momentiksi.

24 luku. Alistaminen ja muutoksenhaku

3 §. Oikaisuvaatimus. Pykälän 1 momentin 4 ja 6 kohdissa käsite papinvaali ehdotetaan muutettavaksi kirkkoherranvaaliksi.

7 §. Oikaisuvaatimus- ja valitusoikeus vaaliluettelosta. Pykälän 1 momentissa käsite papinvaali ehdotetaan muutettavaksi kirkkoherranvaaliksi.

Pykälän 2 momentti vastaa voimassaolevaa 2 momenttia.

Vallitsevan säädösten vaatimuksen mukaisesti kirkon vaalijärjestyksen 2 luvun 19 §:n 2 momentissa oleva valituskieltoa koskeva säännös on siirretty pykälän 3 momentiksi.

Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan otettavaksi vaalilainsäädännön yleisten periaatteiden mukaisesti säännös siitä, että hallinto-oikeuden on ratkaistava vaalilautakunnan päätöksestä tehty valitus kiireellisenä.

Kirkon vaalijärjestyksen 2 luvun 22 §:ssä oleva säännös henkilön äänioikeudesta ehdotetaan siirrettäväksi lain tasolle pykälän 5 momentiksi.

9 §. Oikaisuvaatimus- ja valitusaika. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös siitä, että momentissa tarkoitettu oikaisuvaatimus on jätettävä kirkkoherranvirastoon.

Pykälän uuteen 3 momenttiin ehdotetaan siirrettäväksi lain tasoa vaativana kirkon vaa-

lijärjestyksen 2 luvun 21 §:n 1 momentissa säädetty vaalilautakunnan päätöksen tekemisestä alkava 10 päivän pituinen erityisvalitusaika hallinto-oikeuteen. Kysymyksessä on valitus vaalilautakunnan vaalijärjestyksen 2 luvun 20 §:n nojalla antamasta vaaliluetteloa koskevasta oikaisuvaatimuspäätöksestä. Valitusaika ehdotetaan muutettavaksi 7 päiväksi. Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista, joka hallintolain nojalla tapahtuu 7 päivänä kirjeen lähettämisestä. Hallinto-oikeus ratkaisisi valituksen 24 luvun 7 §:n 3 momentin nojalla ennen vaalin alkamista. Ehdotus lykkäisi valitusajan loppua nykyiseen verrattuna neljällä päivällä, mutta muiden määräaikojen pidentämisen johdosta ehdotus ei aiheuttaisi aikatauluongelmia nykytilaan verrattuna.

15 §. Vaalituloksen oikaiseminen. Pykälässä oleva käsite papinvaali ehdotetaan muutettavaksi kirkkoherranvaaliksi.

25 luku. Erinäisiä säännöksiä

16 §. Kirkolliset kunniamerkit ja arvonimet. Uuteen pykälään ehdotetaan otettavaksi säännökset kirkollisesta kunniamerki- ja arvonimikäytännöstä. Kokonaiskirkon tasolla voitaisiin myöntää Pyhän Henrikin ristin ja Mikael Agricolan ristin kunniamerkkejä. Kunniamerkkien myöntäjänä olisi arkkipiispa. Pyhän Henrikin risti voitaisiin myöntää sekä suomalaisille että ulkomaalaisille henkilöille erityisesti ekumeenisista ansioista tai Suomen evankelis-luterilaisen kirkon suhteita sisarkirkkoihin edistäneestä toiminnasta. Pyhän Henrikin risti voitaisiin myöntää myös merkittävästä ulkomaille suuntautuneesta humanitaarisesta toiminnasta tai lähetystyöhön liittyvistä ansioista. Mikael Agricolan ristiä voitaisiin jakaa kotimaisena huomionosoituksena merkittävästä kirkon tarkoitusta edistävästä toiminnasta. Mitalin jakamisessa voitaisiin ottaa huomioon myös suomalaisen kulttuurin kehittämiseen ja edistämiseen liittyvät ansiot.

Kirkkohallitus voisi päättää muiden kunnia- ja ansiomerkkien myöntämisestä.

Pykälän 3 momentiksi ehdotetaan siirrettäväksi voimassa oleva 19 luvun 8 §, jossa säädetään niistä arvonimistä, joita piispa ja tuomiokapituli voivat myöntää.

2. Voimaantulo

Laki yksityisyyden suojasta työelämässä on tullut voimaan 1 päivänä lokakuuta 2004. Evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain mukaisen eläkkeen kertymistä 68 ikävuoteen saakka koskeva säännös on tullut voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005. Kirkkolain muutokset ja siihen liittyen kirkkojärjestyksen ja kirkon vaalijärjestyksen muutokset on tarkoitus saattaa voimaan niin pian kuin mahdollis-

ta. Kirkollisia vaaleja koskevat säännökset olisivat siten käytettävissä seuraavissa seurakuntavaaleissa vuonna 2006 ja lain voimaantulon jälkeen sitä ennen poikkeuksellisissa seurakuntavaaleissa ja kirkkoherranvaaleissa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kirkkolain muuttamisesta

Kirkolliskokouksen ehdotuksen ja eduskunnan päätöksen mukaisesti *kumotaan* 26 päivänä marraskuuta 1993 annetun kirkkolain (1054/1993) 19 luvun 8 §, sellaisena kuin se on laissa 306/2002,

muutetaan 2 luvun 2 §:n 2 momentti, 5 luvun 4 § ja 5 §:n 2 momentti, 6 luvun 4 §:n otsikko ja 8 §:n 1 momentti, 8 luvun otsikko, 1 §:n otsikko ja 1 momentti, 3 §, 5 §:n 2 momentti ja 6 §, 18 luvun 3 §:n 2 momentin 5 kohta, 19 luvun 4 §:n 2 momentin 1 kohta sekä 24 luvun 3 §:n 1 momentin 4 ja 6 kohta, 7 §, 9 §:n 2 momentti ja 15 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 2 §:n 2 momentti laissa 771/1996, 8 luvun 1 §:n otsikko ja 1 momentti laissa 1691/1995, 3 § osaksi laissa 347/1998 ja 6 § laissa 821/2004 sekä 18 luvun 3 §:n 2 momentin 5 kohta, 19 luvun 4 §:n 2 momentin 1 kohta sekä 24 luvun 3 §:n 1 momentin 4 ja 6 kohta, 7 §, 9 §:n 2 momentti ja 15 § laissa 1274/2003, sekä

lisätään 6 luvun 4 §:ään uusi 2 momentti, 8 luvun 5 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 821/2004, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, 17 a luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1274/2003, uusi 3 momentti, 24 luvun 9 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 3 momentti ja 25 lukuun uusi 16 § seuraavasti:

2 luku

Kirkkolaki ja muut kirkkoa koskevat säädökset

2 §

Kirkkolain säätäminen. Lausunnot ja esitykset

Kirkolliskokouksen tekemää kirkkolakiehdotusta tutkittaessa voidaan oikaista ehdotuksessa oleva sellainen lainsäädäntötekniinen virhe, joka ei vaikuta kirkkolakiehdotuksen sisältöön. Kirkkohallituksen tulee antaa asiasta lausunto ennen oikaisun tekemistä.

5 luku

Pappisvirka

4 §

Vaalikelpoisuuden tai äänioikeuden menettäminen

Pappi, joka on pidätettynä tai määräaikaista erotettuna papin- tai pappisviran toimitamisesta taikka viraltapantuna papinvirasta, ei ole vaalikelpoinen papillisiin luottamustehtäviin kirkossa. Pappisviran toimittamisesta pidätetyllä papilla ei ole oikeutta myöskään äänestää piispan, pappisasessorin tai lääninrovastin eikä hiippakuntavaltuuston jäsenten tai kirkolliskokousedustajien vaaleissa.

5 §

Kuuluminen hiippakuntaan ja rovastikuntaan sekä äänioikeus

Papinvirasta taikka muusta seurakunnan tai kirkon virasta eronnut pappi kuuluu edelleen siihen hiippakuntaan, johon hän erotessaan kuului. Hänellä on neljän vuoden aikana virkasuhteen päättymisestä lukien, ei kuitenkaan eroamisien jälkeen, pappina äänioikeus tässä hiippakunnassa piispan, pappisasessorin, lääninrovastin sekä hiippakuntavaltuuston jäsenten ja kirkolliskokousedustajien vaalissa. Virkasuhteen päätyttyä anomuksestaan toiseen hiippakuntaan siirretyllä papilla ei ole äänioikeutta näissä vaaleissa, jollei 4 momentista muuta johdu.

6 luku

Viranhaltijat ja työntekijät

4 §

Terveystilaa koskevat tarkastukset ja selvitykset

Virkaan otettava henkilö voidaan velvoittaa esittämään huumausainetestiä koskeva todistus yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain (759/2004) 7 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa virkaan nimittämisen edellytyksenä. Oikeudesta velvoittaa viranhaltija esittämään huumausainetestiä koskeva todistus on voimassa, mitä yksityisyyden suojasta työelämässä annetussa laissa säädetään.

8 §

Eroaminen virasta

Viranhaltijan eroamisikä on 68 vuotta.

8 luku

Kirkkoherranvaali ja seurakuntavaalit

1 §

Kirkkoherranvaali

Seurakunnan kirkkoherra valitaan kirkkoherranvaalilla.

3 §

Äänioikeus

Kaikilla viimeistään ensimmäisenä vaalipäivänä 18 vuotta täyttäneillä kirkon jäsenillä on vaaleissa yhtäläinen äänioikeus.

Äänioikeutta käytetään seurakuntavaaleissa siinä seurakunnassa, jossa äänioikeutettu on merkitty seurakunnan läsnäolevaksi jäseneksi viimeistään vaalivuoden elokuun 15 päivänä. Valituksen johdosta uudelleen toimitettavissa seurakuntavaaleissa ja 5 §:ssä tarkoitetuissa poikkeuksellisissa seurakuntavaaleissa sekä kirkkoherranvaalissa äänioikeutta käytetään siinä seurakunnassa, jossa vastaava merkintä on tehty viimeistään 70 päivää ennen ensimmäistä vaalipäivää.

Vaaliluettelosta, vaalien toimittamisesta ja vaalien tuloksen laskemisesta säädetään tarkemmin kirkon vaalijärjestyksessä.

5 §

Poikkeukselliset seurakuntavaalit

Jos seurakuntajaon muutoksessa perustetaan uusi seurakunta, joka ei kuulu seurakuntayhtymään, ylimääräiset seurakuntavaalit on toimeenpantava, jollei sen kirkkovaltuustoa ole valittu 2 §:ssä tarkoitetuissa vaaleissa. Muussa 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa kirkkohallitus voi määrätä, ettei ylimääräisiä seurakuntavaaleja ole toimitettava, vaan

1) seurakuntayhtymään tulevien seurakuntien yhteisenä kirkkovaltuustona toimii jakamattoman seurakunnan kirkkovaltuusto tai entinen yhteinen kirkkovaltuusto vaalikauden loppuun;

2) uusia seurakuntavaaleja ei toimiteta kulumassa olevaa vaalikautta varten, jos muutos on vähäinen; tai

3) kirkkovaltuusto, yhteinen kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto muodostetaan kulumassa olevan vaalikauden ajaksi uusia seurakuntavaaleja toimittamatta edellisten vaalien tuloksen perusteella 2 §:n 2 momentissa tarkoitettujen vertauslukujen mukaan laaditun nimisarjan nojalla. Jos nimisarjassa oleva henkilö ei enää ole vaalikelpoinen, tulee hänen tilalleen nimisarjassa seuraava. Jos seurakunta yhdistetään toiseen seurakuntaan, on kirkkovaltuuston tai seurakuntaneuvoston jäsenten paikat jaettava seurakuntien kesken 11 luvun 7 §:n 2 momentissa säädettyä menettelytapaa noudattaen.

6 §

Vaalilautakunta ja keskusvaalitoimikunta

Vaaleja varten on kirkkovaltuuston tai seurakuntaneuvoston asettama vaalilautakunta, johon kuuluu kirkkoherra ja vähintään neljä muuta jäsentä sekä yhtä monta varajäsentä.

Vaalilautakunta jakautuu jaostoihin, jos seurakunta on jaettu vaaleja varten äänestysalueisiin. Jaosto on päätösvaltainen kolmijäsenisenä ja sen tehtävänä on huolehtia äänestyksen toimittamisesta äänestysalueella siten kuin kirkon vaalijärjestyksessä tarkemmin säädetään.

Yhteinen kirkkoneuvosto voi asettaa seurakuntavaaleja varten keskusvaalitoimikunnan, jonka tehtävistä säädetään kirkon vaalijärjestyksessä.

17 a luku

Yleisiä säännöksiä

2 §

Toimielimet ja luottamushenkilöt

Kirkolliskokousedustajien ja hiippakuntavaltuuston jäsenten vaaleja varten on tuomiokapitulin asettama vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja ja muina jäsenenä kaksi pappia ja kaksi maallikkoa sekä yhtä monta

varajäsentä. Ahvenanmaan seurakunnista valittavan maallikkoedustajan ja maallikkojäsenen vaalia varten on tuomiokapitulin maallikoista asettama vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja ja kaksi muuta jäsentä sekä yhtä monta varajäsentä.

18 luku

Piispa

3 §

Vaalin ajankohta, äänioikeus ja ehdokasasettelu

Vaalissa ovat äänivaltaisia

5) hiippakunnasta kirkolliskokoukseen valitut maallikkoedustajat ja hiippakuntavaltuustoon valitut maallikkojäsenet; sekä

19 luku

Tuomiokapituli

4 §

Päätösvaltaisuus

Tuomiokapituli käsittelee kuitenkin asian täysilukuisena, jos se koskee:

1) kirkkoherranvaalin vaaliehdotukseen kohdistuvaa oikaisuvaatimusta; tai

24 luku

Alistaminen ja muutoksenhaku

3 §

Oikaisuvaatimus

Viranomaisen päätökseen tyytymätön voi tehdä, jollei tässä laissa toisin säädetä, kirjallisen oikaisuvaatimuksen seuraavasti:

4) tuomiokapitulin päätöksestä, joka koskee 5 luvun 3 §:ssä tarkoitettua papin ja 6 lu-

vun 12 §:ssä tarkoitettua lehtorin pysymistä kirkon tunnustuksessa sekä kirkkojärjestyksen 6 luvun 22 §:ssä tarkoitettua kirkkoherranvaalin vaaliehdotusta, sekä tuomiokapitulin alaisen toimielimen ja viranhaltijan päätöksestä tuomiokapitulille;

6) kirkkoherranvaalissa tai seurakuntavaalissa käytettävästä vaaliluettelosta vaalilautakunnalle.

7 §

Oikaisuvaatimus- ja valitusoikeus vaaliluettelosta

Kirkkoherra saa tehdä oikaisuvaatimuksen ja kirkollisvalituksen kirkkoherranvaalin ja seurakuntavaalien vaaliluetteloa vastaan sillä perusteella, että joku on virheellisesti jätetty pois vaaliluettelosta taikka merkitty siihen äänioikeutta vailla olevaksi tai äänioikeuteksi.

Äänioikeutetun seurakunnan jäsenen oikaisuvaatimus- ja valitusoikeus määräytyy tämän luvun 6 §:n 1 momentin mukaan.

Oikaisuvaatimusta ei voida perustaa kirkkolain 8 luvun 3 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyjen määräpäivien jälkeen tapahtuneisiin muutoksiin.

Hallinto-oikeuden on ratkaistava vaalilautakunnan päätöksestä tehty valitus kiireellisenä ennen vaalin toimittamista sekä lähetettävä tieto päätöksestä henkilölle, jonka äänioikeutta päätös koskee, sekä vaalilautakunnalle.

Vaaliluetteloa on noudatettava, vaikka lopullista päätöstä vaaliluettelon oikaisemisesta tehtyyn valitukseen ei ole saatettu vaalilautakunnan tietoon ennen vaaleja. Henkilön, jolla vaalilautakunnalle esitetyn hallinto-oikeuden päätöksen mukaan on äänioikeus, on kuitenkin annettava äänestää.

9 §

Oikaisuvaatimus- ja valitusaika

Oikaisuvaatimus kirkon vaalijärjestyksen 2 luvun 15 §:ssä tarkoitettua vaaliluetteloa vas-

taan on kuitenkin tehtävä viimeistään saman luvun 18 §:ssä säädetyn vaaliluettelon nähtävilläoloajan päättymisen jälkeisenä toisena arkipäivänä ja jätettävä kirkkoherranvirastoon.

Valitus kirkon vaalijärjestyksen 2 luvun 20 §:ssä tarkoitettua vaalilautakunnan oikaisuvaatimuksen johdosta antamasta päätöksestä on tehtävä seitsemän päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta. Valitus on osoitettava hallinto-oikeudelle ja jätettävä sanotussa ajassa kirkkoherranvirastoon, jonka tulee toimittaa se, ote pöytäkirjasta, vaalilautakunnan lausunto ja muut asiassa kertyneet asiakirjat kiireellisesti hallinto-oikeudelle.

15 §

Vaalituloksen oikaiseminen

Jos luottamushenkilön tai viranhaltijan vaalissa on menetelty lainvastaisesti, vaali on kumottava tai, jos virheellisyys koskee vain vaalin tuloksen laskemista, määrättävä se oikaistavaksi. Jos piispanvaalissa, kirkkoherranvaalissa, seurakuntavaalissa taikka kirkolliskokousedustajan tai hiippakuntavaltuuston jäsenen vaalissa on menetelty laittomasti ja se on saattanut vaikuttaa vaalin tulokseen, vaali on määrättävä toimitettavaksi uudelleen, jollei valitusviranomainen voi oikaista vaalin tulosta.

25 luku

Täydentäviä säännöksiä

16 §

Kirkolliset kunniamerkit ja arvonimet

Kirkolla on Pyhän Henrikin ristin kunniamerkki ja Mikael Agricolan ristin kunniamerkki, joiden myöntämisen ja peruuttamisen edellytyksistä määrätään kirkkohallituksen hyväksymissä säännöissä. Kirkkohallitus määrää kirkon muista kunniamerkeistä ja ansiomerkeistä sekä niiden myöntämisen ja peruuttamisen edellytyksistä.

Arkkipiispa päättää Pyhän Henrikin ristin

ja Mikael Agricolan ristin kunniamerkkien myöntämisestä kirkkohallituksen asettaman valmisteluelimen esityksestä. Kirkkohallitus päättää muiden kunniamerkkien ja ansio-merkkien myöntämisestä.

Sen lisäksi, mitä julkisen arvonannon osoituksista annetussa laissa (1215/1999) ja sen perusteella annetussa tasavallan presidentin asetuksessa säädetään, piispa voi myöntää rovastin arvonimen sekä tuomiokapituli di-

rector cantus- ja director musices -arvonimen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 200 _____ kuitenkin niin, että niiden viranhaltijoiden oikeudesta pysyä siinä virassa, jossa eroamisikä on korkeampi kuin 68 vuotta, on voimassa, mitä siitä on säädetty kirkkolain 26 luvun 4 §:ssä.

Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Kulttuuriministeri *Tanja Karpela*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

Laki

kirkkolain muuttamisesta

Kirkolliskokouksen ehdotuksen ja eduskunnan päätöksen mukaisesti *kumotaan* 26 päivänä marraskuuta 1993 annetun kirkkolain (1054/1993) 19 luvun 8 §, sellaisena kuin se on laissa 306/2002,

muutetaan 2 luvun 2 §:n 2 momentti, 5 luvun 4 § ja 5 §:n 2 momentti, 6 luvun 4 §:n otsikko ja 8 §:n 1 momentti, 8 luvun otsikko, 1 §:n otsikko ja 1 momentti, 3 §, 5 §:n 2 momentti ja 6 §, 18 luvun 3 §:n 2 momentin 5 kohta, 19 luvun 4 §:n 2 momentin 1 kohta sekä 24 luvun 3 §:n 1 momentin 4 ja 6 kohta, 7 §, 9 §:n 2 momentti ja 15 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 2 §:n 2 momentti laissa 771/1996, 8 luvun 1 §:n otsikko ja 1 momentti laissa 1691/1995, 3 § osaksi laissa 347/1998 ja 6 § laissa 821/2004 sekä 18 luvun 3 §:n 2 momentin 5 kohta, 19 luvun 4 §:n 2 momentin 1 kohta sekä 24 luvun 3 §:n 1 momentin 4 ja 6 kohta, 7 §, 9 §:n 2 momentti ja 15 § laissa 1274/2003, sekä

lisätään 6 luvun 4 §:ään uusi 2 momentti, 8 luvun 5 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 821/2004, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, 17 a luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1274/2003, uusi 3 momentti, 24 luvun 9 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 3 momentti ja 25 lukuun uusi 16 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 luku

Kirkkolaki ja muut kirkkoa koskevat säädökset

2 §

Kirkkolain säätäminen. Lausunnot ja esitykset

Kirkolliskokouksen tekemää kirkkolakiehdotusta tutkittaessa voidaan oikaista ehdotuksessa oleva sellainen lainsäädäntötekniinen virhe, joka ei vaikuta kirkkolakiehdotuksen sisältöön. Kirkolliskokouksen tulee antaa asiasta lausunto ennen oikaisun tekemistä.

Ehdotus

2 luku

Kirkkolaki ja muut kirkkoa koskevat säädökset

2 §

Kirkkolain säätäminen. Lausunnot ja esitykset

Kirkolliskokouksen tekemää kirkkolakiehdotusta tutkittaessa voidaan oikaista ehdotuksessa oleva sellainen lainsäädäntötekniinen virhe, joka ei vaikuta kirkkolakiehdotuksen sisältöön. *Kirkkohallituksen* tulee antaa asiasta lausunto ennen oikaisun tekemistä.

5 luku

Pappisvirka

4 §

*Vaalikelpoisuuden tai äänioikeuden
menettäminen*

Pappi, joka on pidätettynä tai määräaikaisesti erotettuna papin- tai pappisviran toimittamisesta taikka viraltapantuna papinvirasta, ei ole vaalikelpoinen papillisiin luottamustehtäviin kirkossa. Pappisviran toimittamisesta pidätetyllä papilla ei ole oikeutta myöskään äänestää piispan, pappisasessorin tai lääninrovastin eikä hiippakuntakokous- tai kirkolliskokousedustajien vaaleissa.

5 §

*Kuuluminen hiippakuntaan ja rovastikun-
taan sekä äänioikeus*

Papinvirasta taikka muusta seurakunnan tai kirkon virasta eronnut pappi kuuluu edelleen siihen hiippakuntaan, johon hän erotessaan kuului. Hänellä on neljän vuoden aikana virkasuhteen päättymisestä lukien, ei kuitenkaan eroamisiän jälkeen, pappina äänioikeus tässä hiippakunnassa piispan, pappisasessorin, lääninrovastin sekä hiippakunta- ja kirkolliskokousedustajien vaalissa. Virkasuhteen päätyttyä anomuksestaan toiseen hiippakuntaan siirretyllä papilla ei ole äänioikeutta näissä vaaleissa, ellei 4 momentista muuta johdu.

6 luku

Viranhaltijat ja työntekijät

4 §

Terveystarkastukset

5 luku

Pappisvirka

4 §

*Vaalikelpoisuuden tai äänioikeuden
menettäminen*

Pappi, joka on pidätettynä tai määräaikaisesti erotettuna papin- tai pappisviran toimittamisesta taikka viraltapantuna papinvirasta, ei ole vaalikelpoinen papillisiin luottamustehtäviin kirkossa. Pappisviran toimittamisesta pidätetyllä papilla ei ole oikeutta myöskään äänestää piispan, pappisasessorin tai lääninrovastin eikä hiippakuntavaltuuston jäsenten tai kirkolliskokousedustajien vaaleissa.

5 §

*Kuuluminen hiippakuntaan ja rovastikun-
taan sekä äänioikeus*

Papinvirasta taikka muusta seurakunnan tai kirkon virasta eronnut pappi kuuluu edelleen siihen hiippakuntaan, johon hän erotessaan kuului. Hänellä on neljän vuoden aikana virkasuhteen päättymisestä lukien, ei kuitenkaan eroamisiän jälkeen, pappina äänioikeus tässä hiippakunnassa piispan, pappisasessorin, lääninrovastin sekä hiippakuntavaltuuston jäsenten ja kirkolliskokousedustajien vaalissa. Virkasuhteen päätyttyä anomuksestaan toiseen hiippakuntaan siirretyllä papilla ei ole äänioikeutta näissä vaaleissa, jollei 4 momentista muuta johdu.

6 luku

Viranhaltijat ja työntekijät

4 §

*Terveystilaa koskevat tarkastukset ja
selvitykset*

Virkaan otettava henkilö voidaan velvoittaa esittämään huumausainetestiä koskeva todistus yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain (759/2004) 7 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa virkaan nimittämisen edellytyksenä. Oikeudesta velvoittaa viranhaltija esittämään huumausainetestiä koskeva todistus on voimassa, mitä yksityisyyden suojasta työelämässä annetussa laissa säädetään.

8 §

Eroaminen virasta

Viranhaltijan yleinen eroamisikä on 67 vuotta. Virkasäännössä voidaan määrätä, että virassa, jonka laatu sitä vaatii, eroamisikä on yleistä eroamisikää alempi. Eroamisikää ei saa määrätä säädettyä eläkeikää alemmaksi.

8 §

Eroaminen virasta

Viranhaltijan eroamisikä on 68 vuotta.

8 luku

Papinvaali ja seurakuntavaalit

1 §

Papinvaali

Seurakunnan kirkkoherra valitaan papinvaalilla. Kappalaisen valitsemisesta määrätään kirkkojärjestyksessä.

8 luku

Kirkkoherranvaali ja seurakuntavaalit

1 §

Kirkkoherranvaali

Seurakunnan kirkkoherra valitaan kirkkoherranvaalilla.

3 §

Äänioikeus

Kaikilla 18 vuotta täyttäneillä kirkon jäsenillä on vaaleissa yhtäläinen äänioikeus. Seurakuntavaaleissa äänestävän on täytettävä 18 vuotta viimeistään ensimmäisenä vaalipäivänä ja papinvaalissa äänestävän viimeistään viranhakuajan päättymispäivänä.

Äänioikeutta käytetään seurakuntavaaleissa siinä seurakunnassa, jossa äänioikeutettu on merkitty seurakunnan läsnäolevaksi

3 §

Äänioikeus

Kaikilla viimeistään ensimmäisenä vaalipäivänä 18 vuotta täyttäneillä kirkon jäsenillä on vaaleissa yhtäläinen äänioikeus.

Äänioikeutta käytetään seurakuntavaaleissa siinä seurakunnassa, jossa äänioikeutettu on merkitty seurakunnan läsnäolevaksi

jäseneksi viimeistään vaalivuoden elokuun 31 päivänä, ja papinvaalissa siinä seurakunnassa, jossa vastaava merkintä on tehty viimeistään viranhakuajan päättymispäivänä.

Jos vaalit on valituksen johdosta määrätty toimitettavaksi uudelleen, 18 vuoden iän on seurakuntavaaleissa täytyttävä viimeistään uudelleen toimitettavien vaalien ensimmäisenä vaalipäivänä ja papinvaalissa viimeistään 1 momentissa mainittuna päättymispäivänä. Äänioikeutta käytetään uusissa vaaleissa siinä seurakunnassa, jossa äänioikeutettu on merkitty seurakunnan läsnäolevaksi jäseneksi viimeistään 60 päivää ennen ensimmäistä vaalipäivää.

Vaaliluettelosta, vaalien toimittamisesta ja vaalien tuloksen laskemisesta määrätään tarkemmin kirkon vaalijärjestyksessä.

5 §

Poikkeukselliset seurakuntavaalit

Jos seurakuntajaon muutoksessa perustetaan uusi seurakunta, joka ei kuulu seurakuntayhtymään, ylimääräiset seurakuntavaalit on toimeenpantava, ellei sen kirkkovaltuustoa ole valittu 2 §:ssä tarkoitetuissa vaaleissa. Muussa 1 momentissa tarkoitussa tapauksessa kirkkohallitus voi kirkon vaalijärjestyksessä mainituin edellytyksin määrätä, ettei ylimääräisiä seurakuntavaaleja ole toimitettava.

jäseneksi viimeistään vaalivuoden elokuun 15 päivänä. Valituksen johdosta uudelleen toimitettavissa seurakuntavaaleissa ja 5 §:ssä tarkoitetuissa poikkeuksellisissa seurakuntavaaleissa sekä kirkkoherranvaalissa äänioikeutta käytetään siinä seurakunnassa, jossa vastaava merkintä on tehty viimeistään 70 päivää ennen ensimmäistä vaalipäivää.

Vaaliluettelosta, vaalien toimittamisesta ja vaalien tuloksen laskemisesta säädetään tarkemmin kirkon vaalijärjestyksessä.

5 §

Poikkeukselliset seurakuntavaalit

Jos seurakuntajaon muutoksessa perustetaan uusi seurakunta, joka ei kuulu seurakuntayhtymään, ylimääräiset seurakuntavaalit on toimeenpantava, jollei sen kirkkovaltuustoa ole valittu 2 §:ssä tarkoitetuissa vaaleissa. Muussa 1 momentissa tarkoitussa tapauksessa kirkkohallitus voi määrätä, ettei ylimääräisiä seurakuntavaaleja ole toimitettava, vaan

1) seurakuntayhtymään tulevien seurakuntien yhteisenä kirkkovaltuustona toimii jakamattoman seurakunnan kirkkovaltuusto tai entinen yhteinen kirkkovaltuusto vaalikauden loppuun;

2) uusia seurakuntavaaleja ei toimiteta kulumassa olevaa vaalikautta varten, jos muutos on vähäinen; tai

3) kirkkovaltuusto, yhteinen kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto muodostetaan kulumassa olevan vaalikauden ajaksi uusia seurakuntavaaleja toimittamatta edellisten vaalien tuloksen perusteella 2 §:n 2

momentissa tarkoitettujen vertauslukujen mukaan laaditun nimisarjan nojalla. Jos nimisarjassa oleva henkilö ei enää ole vaalikelpoinen, tulee hänen tilalleen nimisarjassa seuraava. Jos seurakunta yhdistetään toiseen seurakuntaan, on kirkkovaltuuston tai seurakuntaneuvoston jäsenten paikat jaettava seurakuntien kesken 11 luvun 7 §:n 2 momentissa säädettyä menettelytapaa noudattaen.

6 §

Keskusvaalitoimikunta

Yhteinen kirkkoneuvosto voi asettaa seurakuntavaaleja varten keskusvaalitoimikunnan, jonka tehtävistä säädetään kirkon vaalijärjestyksessä.

17 a luku

Yleisiä säännöksiä

2 §

Toimielimet ja luottamushenkilöt

6 §

Vaalilautakunta ja keskusvaalitoimikunta

Vaaleja varten on kirkkovaltuuston tai seurakuntaneuvoston asettama vaalilautakunta, johon kuuluu kirkkoherra ja vähintään neljä muuta jäsentä sekä yhtä monta varajäsentä.

Vaalilautakunta jakautuu jaostoihin, jos seurakunta on jaettu vaaleja varten äänestysalueisiin. Jaosto on päätösvaltainen kolmijäseninen ja sen tehtävänä on huolehtia äänestyksen toimittamisesta äänestysalueella siten kuin kirkon vaalijärjestyksessä tarkemmin säädetään.

Yhteinen kirkkoneuvosto voi asettaa seurakuntavaaleja varten keskusvaalitoimikunnan, jonka tehtävistä säädetään kirkon vaalijärjestyksessä.

17 a luku

Yleisiä säännöksiä

2 §

Toimielimet ja luottamushenkilöt

Kirkolliskokousedustajien ja hiippakuntavaltuuston jäsenten vaaleja varten on tuomiokapitulin asettama vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja ja muina jäseninä kaksi pappia ja kaksi maallikkoa sekä yhtä monta varajäsentä. Ahvenanmaan seurakunnista valittavan maallikkoedustajan ja maallikkojäsenen vaalia varten on tuomiokapitulin maallikoista asettama vaalilauta-

kunta, johon kuuluu puheenjohtaja ja kaksi muuta jäsentä sekä yhtä monta varajäsentä.

18 luku

Piispa

3 §

Vaalin ajankohta, äänioikeus ja ehdokasasettelu

18 luku

Piispa

3 §

Vaalin ajankohta, äänioikeus ja ehdokasasettelu

Vaalissa ovat äänivaltaisia

5) kirkolliskokoukseen hiippakunnasta valitut maallikkoedustajat; sekä

Vaalissa ovat äänivaltaisia

5) hiippakunnasta kirkolliskokoukseen valitut maallikkoedustajat ja hiippakunta-
valtuustoon valitut maallikkojäsenet; sekä

19 luku

Tuomiokapituli

4 §

Päätösvaltaisuus

Tuomiokapituli käsittelee kuitenkin asian täysilukuisena, jos se koskee:

1) papinvaalin vaaliehtotukseen kohdistuvaa oikaisuvaatimusta; tai

19 luku

Tuomiokapituli

4 §

Päätösvaltaisuus

Tuomiokapituli käsittelee kuitenkin asian täysilukuisena, jos se koskee:

1) kirkkoherranvaalin vaaliehtotukseen kohdistuvaa oikaisuvaatimusta; tai

8 §

Kirkollisten arvonimien myöntäminen

Sen lisäksi, mitä julkisen arvonannon osoituksista annetussa laissa (1215/1999) ja sen perusteella annetussa tasavallan presidentin asetuksessa säädetään, piispa voi myöntää rovastin arvonimen sekä tuomiokapituli director cantus- ja director musices-arvonimen.

8 §

Kirkollisten arvonimien myöntäminen

(kumotaan)

24 luku

Alistaminen ja muutoksenhaku

3 §

Oikaisuvaatimus

Viranomaisen päätökseen tyytymätön voi tehdä, jollei tässä laissa toisin säädetä, kirjallisen oikaisuvaatimuksen seuraavasti:

4) tuomiokapitulिन päätöksestä, joka koskee 5 luvun 3 §:ssä tarkoitettua papin ja 6 luvun 12 §:ssä tarkoitettua lehtorin pysymistä kirkon tunnustuksessa sekä kirkkojärjestyksen 6 luvun 22 §:ssä tarkoitettua papinvaalin vaaliehdotusta, sekä tuomiokapitulिन alaisen toimielimen ja viranhaltijan päätöksestä tuomiokapitulille;

6) papinvaalissa tai seurakuntavaalissa käytettävästä vaaliluettelosta vaalilautakunnalle.

7 §

*Oikaisuvaatimus- ja valitusoikeus
vaaliluettelosta*

Kirkkoherra saa tehdä oikaisuvaatimuksen ja kirkollisvalituksen papinvaalin ja seurakuntavaalien vaaliluetteloa vastaan sillä perusteella, että joku on virheellisesti jätetty pois vaaliluettelosta taikka merkitty siihen äänioikeutta vailla olevaksi tai äänioikeutetuksi.

Äänioikeutetun seurakunnan jäsenen oikaisuvaatimus- ja valitusoikeus määräytyy tämän luvun 6 §:n 1 momentin mukaan.

Hallinto-oikeuden on ratkaistava vaalilautakunnan päätöksestä tehty valitus ennen vaalin toimittamista sekä lähetettävä tieto päätöksestä henkilölle, jonka äänioikeutta päätös koskee, sekä vaalilautakunnalle.

24 luku

Alistaminen ja muutoksenhaku

3 §

Oikaisuvaatimus

Viranomaisen päätökseen tyytymätön voi tehdä, jollei tässä laissa toisin säädetä, kirjallisen oikaisuvaatimuksen seuraavasti:

4) tuomiokapitulिन päätöksestä, joka koskee 5 luvun 3 §:ssä tarkoitettua papin ja 6 luvun 12 §:ssä tarkoitettua lehtorin pysymistä kirkon tunnustuksessa sekä kirkkojärjestyksen 6 luvun 22 §:ssä tarkoitettua *kirkkoherranvaalin* vaaliehdotusta, sekä tuomiokapitulिन alaisen toimielimen ja viranhaltijan päätöksestä tuomiokapitulille;

6) *kirkkoherranvaalissa* tai seurakuntavaalissa käytettävästä vaaliluettelosta vaalilautakunnalle.

7 §

*Oikaisuvaatimus- ja valitusoikeus
vaaliluettelosta*

Kirkkoherra saa tehdä oikaisuvaatimuksen ja kirkollisvalituksen *kirkkoherranvaalin* ja seurakuntavaalien vaaliluetteloa vastaan sillä perusteella, että joku on virheellisesti jätetty pois vaaliluettelosta taikka merkitty siihen äänioikeutta vailla olevaksi tai äänioikeutetuksi.

Äänioikeutetun seurakunnan jäsenen oikaisuvaatimus- ja valitusoikeus määräytyy tämän luvun 6 §:n 1 momentin mukaan.

Oikaisuvaatimusta ei voida perustaa kirkkolain 8 luvun 3 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyjen määräpäivien jälkeen tapahtuneisiin muutoksiin.

Hallinto-oikeuden on ratkaistava vaalilautakunnan päätöksestä tehty valitus *kiireellisenä* ennen vaalin toimittamista sekä lähetettävä tieto päätöksestä henkilölle, jonka äänioikeutta päätös koskee, sekä vaalilautakunnalle.

Vaaliluetteloa on noudatettava, vaikka

lopullista päätöstä vaaliluettelon oikaisemisesta tehtyyn valitukseen ei ole saatettu vaalilautakunnan tietoon ennen vaaleja. Henkilön, jolla vaalilautakunnalle esitetyn hallinto-oikeuden päätöksen mukaan on äänioikeus, on kuitenkin annettava äänestää.

9 §

Oikaisuvaatimus- ja valitusaika

Oikaisuvaatimus kirkon vaalijärjestyksen 2 luvun 15 §:ssä tarkoitettua vaaliluetteloa vastaan on kuitenkin tehtävä viimeistään saman luvun 18 §:ssä säädetyn vaaliluettelon nähtävilläoloajan päättymisen jälkeisenä toisena arkipäivänä.

15 §

Vaalituloksen oikaiseminen

Jos luottamushenkilön tai viranhaltijan vaalissa on menetelty lainvastaisesti, vaali on kumottava tai, jos virheellisyys koskee vain vaalin tuloksen laskemista, määrättävä se oikaistavaksi. Jos piispanvaalissa, papinvaalissa, seurakuntavaalissa taikka kirkolliskokousedustajan tai hiippakuntavaltuuston jäsenen vaalissa on menetelty laittomasti ja se on saattanut vaikuttaa vaalin tulokseen, vaali on määrättävä toimitettavaksi uudelleen, jollei valitusviranomaisen voi oikaista vaalin tulosta.

9 §

Oikaisuvaatimus- ja valitusaika

Oikaisuvaatimus kirkon vaalijärjestyksen 2 luvun 15 §:ssä tarkoitettua vaaliluetteloa vastaan on kuitenkin tehtävä viimeistään saman luvun 18 §:ssä säädetyn vaaliluettelon nähtävilläoloajan päättymisen jälkeisenä toisena arkipäivänä ja jätettävä kirkkoherranvirastoon.

Valitus kirkon vaalijärjestyksen 2 luvun 20 §:ssä tarkoitettua vaalilautakunnan oikaisuvaatimuksen johdosta antamasta päätöksestä on tehtävä seitsemän päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta. Valitus on osoitettava hallinto-oikeudelle ja jätettävä sanotussa ajassa kirkkoherranvirastoon, jonka tulee toimittaa se, ote pöytäkirjasta, vaalilautakunnan lausunto ja muut asiassa kertyneet asiakirjat kiireellisesti hallinto-oikeudelle.

15 §

Vaalituloksen oikaiseminen

Jos luottamushenkilön tai viranhaltijan vaalissa on menetelty lainvastaisesti, vaali on kumottava tai, jos virheellisyys koskee vain vaalin tuloksen laskemista, määrättävä se oikaistavaksi. Jos piispanvaalissa, kirkkoherranvaalissa, seurakuntavaalissa taikka kirkolliskokousedustajan tai hiippakuntavaltuuston jäsenen vaalissa on menetelty laittomasti ja se on saattanut vaikuttaa vaalin tulokseen, vaali on määrättävä toimitettavaksi uudelleen, jollei valitusviranomaisen voi oikaista vaalin tulosta.

25 luku

Täydentäviä säännöksiä

25 luku

Täydentäviä säännöksiä

16 §

Kirkolliset kunniamerkit ja arvonimet

Kirkolla on Pyhän Henrikin ristin kunniamerkki ja Mikael Agricolan ristin kunniamerkki, joiden myöntämisen ja peruuttamisen edellytyksistä määrätään kirkkohallituksen hyväksymissä säännöissä. Kirkkohallitus määrää kirkon muista kunniamerkeistä ja ansiomerkeistä sekä niiden myöntämisen ja peruuttamisen edellytyksistä.

Arkkipiispa päättää Pyhän Henrikin ristin ja Mikael Agricolan ristin kunniamerkkien myöntämisestä kirkkohallituksen asettaman valmisteluelimen esityksestä. Kirkkohallitus päättää muiden kunniamerkkien ja ansiomerkkien myöntämisestä.

Sen lisäksi, mitä julkisen arvonannon osoituksista annetussa laissa (1215/1999) ja sen perusteella annetussa tasavallan presidentin asetuksessa säädetään, piispa voi myöntää rovastin arvonimen sekä tuomio-kapituli director cantus- ja director musices-arvonimen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2000 kuitenkin niin, että niiden viranhaltijoiden oikeudesta pysyä siinä virassa, jossa eroamisikä on korkeampi kuin 68 vuotta, on voimassa, mitä siitä on säädetty kirkkolain 26 luvun 4 §:ssä.
